म्याग्दे गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

छाङ्ग, तनहुँ

४ नं. प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या : ०७५/७६

चलानी नं. २२६

मिति : २०७५/६/१४

म्याग्दे गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय छाङ, तनहुँ गण्डकी प्रदेश, नेपाल २०७२

विषय : भवन आचार संहिता कार्यान्वयन गर्ने सम्वन्धमा ।

श्री वडा कार्यालयहरु, सवै
म्याग्दे गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय, तनहुँ ।

प्रस्तुत विषयमा महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालयको च.नं २१ मिति २०७५/५/२२ को पत्र यसैसाथ संलग्न राखी पठाईएको छ, आवाश्यक कायार्थको लागि अनुरोध गरिन्छ ।

बोधार्थ :
श्री भकम्प शाखा,
श्री प्राविधिक शाखा,
श्री सूचना प्रविधि शाखा : सूचना Upload गर्नुहुन ।

दयाराम तिवारी
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

दयाराम तिवारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नेपाल सरकार

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. : ०१-४२००१६४ / ४२००१६५
४२०००८२ / ४२००३१९ / ४२
फ्याक्स : ४२००११६
E-mail : mail@mowcsw.gov.np
Website : www.mowcsw.gov.np

पत्र संख्या : ०७४/०७६
चलानी नं.: २१

मिति: २०७५/०५

योजना तथा विकास सहकार्य समन्वय शाखा
दर्ता नं.: ३०१
मिति:- ५।२५
समय:-

प्रिय सहकारीज्यू,
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,
सिंहदरबार, काठमाण्डौ ।

विषय:-भवन आचार संहिता कार्यान्वयन गर्ने बारे ।

नेपाल सरकारले सरकारी भवनहरु निर्माण गर्दा अपाङ्गता मैत्री बनाउनु पर्ने भन्ने व्यवस्था भवन आचार संहित उल्लेख गरिएको छ । नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट २०६९।११।६ मा स्वीकृत भएको "अपाङ्गता भएका व्यत्ति लागि पहुँचयुक्त भौतिक संरचना तथा सञ्चार सेवा निर्देशिका २०६९" मा सरकारी भवन, शैक्षिक संस्था, स्वा संस्था, धार्मिक स्थल, कार्यस्थल, सडक, सडक पेटी, यात्रु प्रतिक्षालय, पार्किङ स्थल, मनोरञ्जन स्थल, सम्मेलन के सिनेमा हल, जस्ता सार्वजनिक स्थल र सर्वसाधारणलाई खुल्ला गरिएका व्यावसायिक तथा आवासीय भवन, हो तथा रेष्टुरेण्ट, एटिएम बैंकिङ सेवा जस्ता सार्वजनिक भौतिक संरचनामा उपयुक्त र्‍याम्प, लिफ्ट, ढोका, भ्या गाइडिङ ब्लक र ब्रेल समेतको व्यवस्था गरि भौतिक संरचनाका साथै अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि सूचना सेव समेत पहूँच अभिवृद्धि गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ । नेपालको संविधानको धारा १८(३) को प्रतिबन्धात्म वाक्यांसमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि राज्यले विशेष व्यवस्था गर्न स व्यहोरा उल्लेख गरिएको छ । त्यस्तै धारा ४२(३)मा "अपाङ्गता भएका नागरिकलाई विविधताको पहिचान स मर्यादा र आत्मसम्मानपूर्वक जीवनयापन गर्न पाउने र सार्वजनिक सेवा तथा सुविधामा समान पहुँचको हक हुने भन्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ । नेपाल पक्ष राष्ट्र भई हस्ताक्षर गरी सकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिका अधि सम्बन्धी राष्ट्रसंघीय महासन्धि, २००६ लगायत सबै अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरुमा भौतिक संरचना अपाङ्गता मैत्री बना नेपालले लिखित रुपमा प्रतिबद्धता जनाई सकेको छ । अबको भौतिक संरचनाहरुको निर्माण गर्दा अपाङ्गता मै बनाउने अपाङ्गता सम्बन्धी राष्ट्रिय निति तथा कार्ययोजना, २०६३ मा समेत उल्लेख गरिएको छ । अपाङ्गता भए व्यक्तिका अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ मा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सबै सेवा सुविधामा उनीहरुको प स्थापित गर्न सबै भौतिक तथा सूचना सञ्चारमा समेत अपाङ्गमैत्री बनाउनु पर्ने व्यवस्था छ । यती हुँदाहुँदै अधिक भौतिक संरचनाहरु अपाङ्गता मैत्री निर्माण भएका छैनन् । गाँउपालिकाको कार्यालय तथा नगरपालिका कार्यालयहरुले नक्शा पास गर्दा यो कुराको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरेको देखिएको छैन । सरकारी तवरबाट भौति पूर्वाधार निर्माण गर्नका लागि बनाइने अधिकांश नक्सा तथा लगत इष्टिमेटहरु समेत अपाङ्गमैत्री बन्न नसके व्यहोरा हामी सबैलाई अवगत नै छ । जबसम्म अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि भौतिक संरचना अपाङ्गता मै बनाउन सकिँदैन तबसम्म उल्लेखित सबै प्रावधानहरु कार्यान्वयन गर्न कठिन हुने देखिएकाले यस मन्त्रालयब अपाङ्गता मैत्री भौतिक संरचना निर्माण कार्य कार्यान्वयनका लागि यहाँबाट सबै सरोकारवाला निकायहरुमा पत्राचा समेत गरिएकोमा यद्यपि यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सकेको छैन् । अपाङ्गताका सवालहरुलाई यथास सम्बोधन नगरे यो विषय ओझेलमा पर्ने, पछि बढी खर्चिलो, अव्यवहारिक एवं कतिपय अवस्थामा कार्यान्वयन ग नसक्ने हुन सक्ने भई तत्काले कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएकाले बिषयको गाम्भिर्यतालाई हृदयंगम ग सहकारीज्यूलाई नै सम्बोधन गरी यो पत्राचार गरेको छु । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका सेवा सुविधा प्राप्तिका ला पहिलो आवश्यकता अपाङ्गता मैत्री भौतिक संरचना निर्माण गरी उनीहरुको पहूँच वृद्धि गर्नुपर्ने भएकाले यस विषयक प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि ताहाँबाट मन्त्रालय र अन्य सरोकारवाला निकायहरुमा आवश्यक व्यवस्था ग निर्देशनका लागि अनुरोध गर्दछु ।

बोधार्थ:-
श्री राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ नेपाल, अनामनगर, काठमाण्डौ ।

(बद्रि बहादुर कार्की)

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
National Human Rights Commission, Nepal
केन्द्रिय कार्यालय Central Office
हरिहर भवन, पुल्चोक, ललितपुर, Harihar Bhawan, Pulchowk, Lalitpur, Nepal

(ख) संरक्षणसम्वन्धी:

(१) मानव वेचविखनमा परेका पिडितहरुको उद्दार तथा स्वदेश फिर्ताको आवश्यकताको पहिचान गर्ने, नेपा बाहिरवाट उद्दार र स्वदेश फिर्ता गर्न र स्वदेश भित्रै उद्दार गर्नको लागि प्रत्यक्ष सम्वन्धीत मन्त्राल कार्यालयहरु र आवश्यकता अनुसार गैरसरकारी संस्थाको सहभागीता रहने गरि द्रुत तथा स्वचाली प्रणालीको स्थापना गर्ने ।

(२) देश बाहिर वेचविखनमा परेका प्रभावीतहरुलाइ कानून विपरीत कार्य गरेको आधारमा सजाय दिन नह व्यवस्थाको सुनिश्चीत गर्ने । सुरक्षितरुपमा स्वदेश फिर्ता गर्नको लागि विदेश स्थित नेपाली कुटनीती नियोगहरु, राष्ट्रिय मानव अधिकार संस्था, नेपाल प्रहरी र मानव वेचविखन विरुद्धको राष्ट्रिय समि सहितको समन्वयमा गर्ने ।

(३) देश बाहिर र नेपालमै वेचविखनमा परेका महिला तथा पुरुषहरुको लागि गन्तव्य मुलुकमा र स्वदेश मानव अधिकार मैत्री पिडित हेरचाह केन्द्र स्थापना, सुदृढीकरण तथा विस्तार गर्ने ।

(४) नेपाल सरकारद्धारा खाडी मुलुकमा घरेलु कामदारहरुको लागि लगाईएको उमेर हदका कारण भारत हु अलेखवद्ध रुपमा भ्रमण भिसामा गन्तव्य मुलुकवाट जाने कार्यहरुमा वृद्धी भएकोले, सो कार्यला निरुत्साहीत गर्नको लागि नेपाल सरकारले महिलाहरुको लागि लगाईएको उमेर हद हटाई वैदेशीक रोजगा प्रक्रियालाई प्रभावकारी नियमन गर्ने ।

(५) गन्तव्य मुलुकवाट स्वदेश फर्किएका, अध्यागमनवाट फिर्ता पठाईएका, उद्दार भइ स्वदेश फिर्ता आएका परिवारसँग पुर्नएकीकरण भएका, सिप प्राप्त गरि नेपाल फर्केकाहरुको प्रणालीगत अभिलेखीकरण ग व्यवस्था मिलाउन ।

(६) हराएका वाल वालीका तथा महिलाहरु के कति संख्यामा वेचविखन तथा यौन हिंसामा पर्ने गरेका विषयम अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने र अध्ययनको तथ्य तथा निश्कर्षको आधारमा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वियनम ल्याउने एवं आवश्यक प्रणालीको स्थापना गर्ने ।

(ग) अभियोजनसम्वन्धी:

(१) मानव वेचविखन खासगरी महिला तथा वालवालिका ओसारपसारको नियन्त्रण, दवाउने तथा सजा सम्वन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सङ्गठीत अपराधविरुद्धको महासन्धिको परिपुरक आलेख २००० (पालेर्मो आलेख लाई अविलम्व अनुमोदन गर्न हुन । मानव वेचविखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण ऐन २०६४ लाई पालेर्म आलेख अनुरुप हुने गरि संशोधन गर्ने ।

(२) मानव वेचविखनवाट प्रभावीतहरुलाई एवं वैदेशीक रोजगारका पिडितहरुको न्यायमा पहुँचका लागि प्रभावकारी व्यवस्था मिलाउन, सम्वद्ध निकायहरुको सेवा र दक्षता वढाउन, पिडितहरुको विश्वासमा वृद्धि गर्न, दोषीलाई विना ढिलाई कारवाही गर्ने कार्यको प्रभावकारीरुपमा सुनिश्चीतता गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।

फोन नं. ५०१००१५, फ्याक्स नं. ००९७७-१-५५४७९७३ पो.व.नं. ९१८२ काठमाण्डौ, नेपाल
Phone: +977 1 5010015 Fax: +977 1 5547973, G.P.O. Box: 9182, Kathmandu, Nepal
अडियो नोटिस बोर्ड सर्भिस नं. १६१८-०१-५०१००१५ Audio Notice Board Service Number 1618 01 5010015
Email: nhrc@nhrcnepal.org Website: www.nhrcnepal.org

// राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
National Human Rights Commission, Nepal
केन्द्रिय कार्यालय Central Office
हरिहर भवन, पुल्चोक, ललितपुर, Harihar Bhawan, Pulchowk, Lalitpur, Nepal

(ख) **संरक्षणसम्वन्धी:**

(१) मानव बेचबिखनमा परेका पिडितहरुको उद्दार तथा स्वदेश फिर्ताको आवश्यकताको पहिचान गर्ने, नेपा बाहिरबाट उद्दार र स्वदेश फिर्ता गर्न र स्वदेश भित्रै उद्दार गर्नको लागि प्रत्यक्ष सम्वन्धीत मन्त्राल कार्यालयहरु र आवश्यकता अनुसार गैरसरकारी संस्थाको सहभागीता रहने गरि द्रुत तथा स्वचाली प्रणालीको स्थापना गर्ने ।

(२) देश बाहिर बेचबिखनमा परेका प्रभावीतहरुलाइ कानून विपरीत कार्य गरेको आधारमा सजाय दिन नहु व्यवस्थाको सुनिश्चीत गर्ने । सुरक्षितरुपमा स्वदेश फिर्ता गर्नको लागि विदेश स्थित नेपाली कुटनीती नियोगहरु, राष्ट्रिय मानव अधिकार संस्था, नेपाल प्रहरी र मानब बेचबिखन विरुद्धको राष्ट्रिय समि सहितको समन्वयमा गर्ने ।

(३) देश बाहिर र नेपालमै बेचबिखनमा परेका महिला तथा पुरुषहरुको लागि गन्तव्य मुलुकमा र स्वदेश मानव अधिकार मैत्री पिडित हेरचाह केन्द्र स्थापना, सुदृढीकरण तथा विस्तार गर्ने ।

(४) नेपाल सरकारद्धारा खाडी मुलुकमा घरेलु कामदारहरुको लागि लगाईएको उमेर हदका कारण भारत हु अलेखवद्ध रुपमा भ्रमण भिसामा गन्तव्य मुलुकबाट जाने कार्यहरुमा बृद्धी भएकोले, सो कार्यला निरुत्साहीत गर्नको लागि नेपाल सरकारले महिलाहरुको लागि लगाईएको उमेर हद हटाई वैदेशीक रोजगा प्रक्रियालाई प्रभावकारी नियमन गर्ने ।

(५) गन्तव्य मुलुकबाट स्वदेश फर्किएका, अध्यागमनबाट फिर्ता पठाईएका, उद्दार भइ स्वदेश फिर्ता आएका परिवारसंग पुर्नएकीकरण भएका, सिप प्राप्त गरि नेपाल फर्केकाहरुको प्रणालीगत अभिलेखीकरण ग व्यवस्था मिलाउने ।

(६) हराएका बाल बालीका तथा महिलाहरु के कति संख्यामा बेचबिखन तथा यौन हिंसामा पर्ने गरेका विषयम अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने र अध्ययनको तथ्य तथा निश्कर्षको आधारमा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वियनम ल्याउने एवं आवश्यक प्रणालीको स्थापना गर्ने ।

(ग) **अभियोजनसम्वन्धी:**

(१) मानव बेचबिखन खासगरी महिला तथा बालबालिका ओसारपसारको नियन्त्रण, दबाउने तथा सजा सम्वन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संङ्गठीत अपराधविरुद्धको महासन्धिको परिपुरक आलेख २००० (पालेर्मो आलेख लाई अविलम्व अनुमोदन गर्न हुन । मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण ऐन २०६४ लाई पालेम आलेख अनुरुप हुने गरि संशोधन गर्ने ।

(२) मानव बेचबिखनबाट प्रभावीतहरुलाई एवं वैदेशीक रोजगारका पिडितहरुको न्यायमा पहुँचका लागि प्रभावकारी व्यवस्था मिलाउने, सम्वद्ध निकायहरुको सेवा र दक्षता बढाउने, पिडितहरुको विश्वासमा वृद्धि गर्ने, दोषीलाई विना ढिलाई कारवाही गर्ने कार्यको प्रभावकारीरुपमा सुनिश्चीतता गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।

फोन नं. ५०१००१५, फ्याक्स नं. ००९७७-१-५५४७९७३ पो.ब.नं. ९१८२ काठमाण्डौ, नेपाल
Phone: +977 1 5010015 Fax: +977 1 5547973, G.P.O. Box: 9182, Kathmandu, Nepal
अडियो नोटिस बोर्ड सर्भिस नं. १६१८-०१-५०१००१५ Audio Notice Board Service Number 1618 01 5010015
Email: nhrc@nhrcnepal.org Website: www.nhrcnepal.org